

Osoba bez řidičského oprávnění

Osobou bez řidičského oprávnění je i ten, kdo řidičské oprávnění pozbyl ve smyslu § 94a odst. 1 zákona o silničním provozu dnem právní moci rozhodnutí, jímž mu byl soudem uložen trest nebo příslušným správním úřadem uložena sankce zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel, popř. ten, jemuž bylo řidičské oprávnění ze stejných důvodů odňato podle § 94 odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu ve znění účinném do 30. 6. 2006.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 6 Tdo 566/2008, ze dne 30.4.2008)

Nejvyšší soud České republiky projednal v neveřejném zasedání dovolání, které podala nejvyšší státní zástupkyně v neprospěch obviněného T. S., proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 12. 2007, sp. zn. 8 To 394/2007, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Jihlavě pod sp. zn. 1 T 102/2007, a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. se usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 12. 2007, sp. zn. 8 To 394/2007, a rozsudek Okresního soudu v Jihlavě ze dne 3. 9. 2007, sp. zn. 1 T 102/2007, zrušují. Současně se zrušují další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Okresnímu soudu v Jihlavě přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Jihlavě ze dne 3. 9. 2007, sp. zn. 1 T 102/2007, byl obviněný T. S. uznán vinným, že ačkoliv mu byl rozhodnutím odboru dopravy Magistrátu města Jihlavy ze dne 12. února 2007, č. j. OD/06/18720, které nabylo právní moci téhož dne, uložen mimo jiné zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 6 měsíců a pozbyl tak do 25. května 2007 řidičské oprávnění, dne 26. dubna 2007 po 07.00 hod. řídil ze Ž. do P., a poté v P. osobní automobil zn. Ford Escort.

Takto popsané jednání soud prvního stupně kvalifikoval jako trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. a obviněného odsoudil podle § 171 odst. 1 tr. zák. s použitím § 53 odst. 2 písm. a) tr. zák. k peněžitému trestu ve výměře 20.000,- Kč. Podle § 54 odst. 3 tr. zák. byl pro případ, že by peněžitý trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán, stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání dvou měsíců. Podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zák. byl obviněnému uložen trest zákazu činnosti záležející v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu dvou a půl roku.

Proti tomuto rozsudku podal státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Jihlavě v neprospěch obviněného T. S. odvolání, které bylo usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 11. 12. 2007, sp. zn. 8 To 394/2007, podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

Vůči citovanému usnesení odvolacího soudu ve spojení s rozsudkem prvostupňového soudu - výroku o vině - podala nejvyšší státní zástupkyně v neprospěch obviněného T. S. dovolání, které opřela o dovolací důvody zakotvené v § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř. Podle jejího názoru napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku a v řízení předcházejícím rozhodnutí o řádném opravném prostředku proti rozsudku byl dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

V odůvodnění podání dovolatelka zrekapitulovala průběh trestního řízení ve věci. Konstatovala, že soudy obou stupňů v zásadě setrvaly na zavedené aplikační praxi, která je cestou dovolání zpochybňována, jejíž základ tkví v tom, že pro trestný čin řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d tr. zák. by neměl být postihován pachatel, kterému byl v minulosti vydán řidičský průkaz, i když dočasně na základě rozhodnutí příslušného orgánu, nemůže funkci řidiče vykonávat. Uvedený právní názor trestní postih připouští pouze u osoby - neřidiče, která nikdy nezískala řidičské oprávnění. V této souvislosti dovolatelka připomněla, že tato aplikační praxe není v souladu se stanoviskem trestního kolegia Nejvyššího soudu, sp. zn. Tpjn 301/2007, které připouští možnost jednočinného souběhu trestných činů maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. s trestným činem řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d tr. zák. V obecné rovině platí, že každý skutek má být zásadně posouzen podle všech zákonných ustanovení, která na něj dopadají. Tato zásada se neuplatní pouze u tzv. zdánlivého souběhu, jímž se rozumí případ, kdy je jednočinný souběh vyloučen, přestože skutek formálně vykazuje znaky dvou či více skutkových podstat trestných činů. Jednočinný souběh je vyloučen též v případech, kdy jsou trestné činy navzájem v poměru speciality a subsidiarity - tzv. faktická konzumpce a rovněž tehdy, jedná-li se o pokračování v trestném činu či jde-li o trestný čin trvající nebo hromadný. Žádný z takových vztahů však mezi ustanoveními § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. a § 180d tr. zák. nelze dovodit. Rozdílnost chráněných objektů, a tím i zcela odlišný účel obou skutkových podstat vyžaduje kvalifikovat posuzované jednání jako jednočinný souběh obou trestných činů, neboť taková právní kvalifikace nejlépe vystihuje společenskou nebezpečnost jednání pachatele. Dovolatelka rovněž upozornila, že z porovnání trestních sazeb trestu odnětí svobody je zřejmé, že zákonodárce považuje trestný čin řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d tr. zák. za společensky nebezpečnější než trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. Má-li být skutek trestným činem musí současně vykazovat vedle formálních zákonných znaků i potřebný stupeň společenské nebezpečnosti, který je materiální podmínkou trestnosti. Podle § 3 odst. 2 tr. zák. platí, že čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný není trestným činem, i když jinak vykazuje znaky trestného činu. Jednotlivá kritéria pro stanovení konkrétního stupně nebezpečnosti činu pro společnost jsou příkladmo uvedena v ustanovení § 3 odst. 4 tr. zák., podle něhož je tento stupeň určován zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou.

Dále dovolatelka zmínila, že ustanovení § 180d tr. zák. chrání bezproblémový silniční provoz proti ohrožení vyplývajícimu z řízení motorového vozidla osobou bez příslušného řidičského oprávnění. V návaznosti na to zdůraznila, že v posuzovaném případě je ze skutkových zjištění zřejmé, že obviněný T. S. dne 12. 2. 2007 osobně převzal rozhodnutí správního orgánu, jímž mu byla uložena sankce zákazu řízení motorových vozidel na dobu šesti měsíců a v relativně krátké době, a to 26. 4. 2007, byl policejní hlídkou přistižen při řízení motorového vozidla. Tyto okolnosti charakterizují osobu obviněného jako řidiče a dokládají jeho sklon k opakovanému porušování sankce zákazu řízení motorových vozidel, která mu byla pravomocně uložena. Současně jde o okolnost, která podstatně zvyšuje společenskou nebezpečnost jeho jednání.

Z rozvedených důvodů bylo podle dovolatelky namísto skutek, jak je popsán ve výroku o vině v rozsudku Okresního soudu v Jihlavě, právně kvalifikovat nikoli toliko jako trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák., ale také jako trestný čin řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d tr. zák. Soudy obou stupňů pochybily, pokud nedospěly k závěru o jednočinném nestejnorodém souběhu uvedených trestných činů. Současně zdůraznila, že ačkoliv daná problematika již byla Nejvyšším soudem rozhodnuta, tak ze strany Krajského soudu v Brně nebyla výše uvedenému stanovisku zřejmě věnována pozornost. Proto shledala za vhodné znovu soudy na závazný právní názor Nejvyššího soudu upozornit.

Závěrem dovolání nejvyšší státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud:

- podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 12. 2007, sp. zn. 8 To 394/2007, i rozsudek Okresního soudu v Jihlavě ze dne 3. 9. 2007, sp. zn. 1 T 102/2007, a zrušil i další rozhodnutí na tato rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a to z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř.,

- podle § 265l odst. 1 tr. ř. Okresnímu soudu v Jihlavě přikázal věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout,

- za podmínek § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. dovolání projednal v neveřejném zasedání.

Rovněž vyslovila souhlas s konáním neveřejného zasedání i pro případ jiného rozhodnutí.

K dovolání se ve smyslu ustanovení § 265h odst. 2 věty první tr. ř. písemně vyjádřil prostřednictvím obhájce obviněný T. S. Konstatoval, že rozsudek soudu prvního stupně vychází ze správného a úplně objasněného skutkového stavu věci, který byl i správně právně kvalifikován. Současně v rámci úvah o druhu a výši trestu zohledňuje osobu obviněného, tj. jeho dosavadní bezúhonnost, dále plné doznání, spolupráci s orgány činnými v trestním řízení při objasňování věci a skutečnost, že se maření výkonu úředního rozhodnutí dopustil jeden měsíc před koncem trestu. Tyto skutečnosti plně vyjadřuje uložený trest, jenž je dostatečný pro splnění výchovného účinku včetně nápravy obviněného, který již začal trest zákazu řízení motorových vozidel vykonávat a rovněž v nejbližší době provede úhradu uloženého peněžitého trestu. Obviněný shledal i usnesení odvolacího soudu jako správné, neboť jím byly náležitě zhodnoceny všechny rozhodné skutečnosti. Proto navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. f) tr. ř. dovolání odmítl, protože jeho projednání by nemohlo zásadně ovlivnit postavení obviněného a otázka, která by měla být z podnětu dovolání řešena, není po právní stránce zásadního významu. Současně vyjádřil souhlas s projednáním mimořádného opravného prostředku v neveřejném zasedání.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) předně shledal, že dovolání nejvyšší státní zástupkyně je přípustné [§ 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř.], bylo podáno oprávněnou osobou [§ 265d odst. 1 písm. a) tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 3 tr. ř.).

Protože dovolání je možné učinit pouze z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo dále nutno posoudit, zda námitky vznesené nejvyšší státní zástupkyní naplňují jí uplatněné zákonem stanovené dovolací důvody.

Podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř. lze dovolání podat, jen je-li tu některý z následujících důvodů: g) rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení,

l) bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v písmenech a) až k).

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. patří mezi procesní dovolací důvody. Jeho smyslem je náprava závažných vad, které vedou k tzv. zmatečnosti rozhodnutí. Dopadá předně na případy, kdy došlo k zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku bez věcného přezkoumání a procesní strana tak byla zbavena přístupu ke druhé instanci. Podstata uvedeného dovolacího důvodu spočívá v tom, že soud druhého stupně měl v řádném opravném řízení přezkoumat určité rozhodnutí napadené řádným opravným prostředkem po věcné stránce, avšak namísto toho v případě odvolání je z procesních důvodů zamítl podle § 253 odst. 1 tr. ř. (bylo podáno opožděně, osobou neoprávněnou nebo osobou, která se odvolání výslovně vzdala nebo znovu podala odvolání, které v téže věci již výslovně vzala zpět) nebo odmítl podle § 253 odst. 3 tr. ř. (pro nesplnění náležitosti obsahu odvolání), aniž by však pro takový postup byly splněny procesní podmínky.

U obviněného T. S. však o takový případ nejde, neboť Krajský soud v Brně jako soud druhého stupně konal odvolací řízení a o řádném opravném prostředku – odvolání státního zástupce rozhodl ve veřejném zasedání a po provedeném přezkumu (§ 254 tr. ř.). Za této situace lze dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. uplatnit, byl-li v řízení předcházejícímu rozhodnutí o řádném opravném prostředku dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř. V tomto směru nejvyšší státní zástupkyně uplatnila dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

V rámci výše citovaného důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je možno namítat, že skutek, jak byl v původním řízení soudem zjištěn, byl nesprávně kvalifikován jako určitý trestný čin, ačkoliv šlo o jiný trestný čin nebo nešlo o žádný trestný čin. Vedle těchto vad, které se týkají právního posouzení skutku, lze vytýkat též jiné nesprávné hmotné právní posouzení, jímž se rozumí zhodnocení otázky nespočívající přímo v právní kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva (např. občanského, obchodního, trestního apod.). Z dikce předmětného ustanovení přitom plyne, že ve vztahu ke zjištěnému skutku je možné dovoláním namítat pouze vady právní (srov. např. názor vyslovený v usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 73/03, sp. zn. II. ÚS 279/03, sp. zn. IV. ÚS 449/03). Nejvyšší soud není oprávněn v dovolacím řízení přezkoumávat úplnost dokazování a posuzovat postup při hodnocení důkazů soudy obou stupňů. Při rozhodování vychází z konečného skutkového zjištění soudu prvního eventuálně druhého stupně a v návaznosti na tento skutkový stav posuzuje správnost aplikovaného hmotně právního posouzení, přičemž skutkové zjištění nemůže změnit, a to jak na základě případného doplnění dokazování, tak i v závislosti na jiném hodnocení v předcházejícím řízení provedených důkazů. Těžiště dokazování je v řízení před prvostupňovým soudem a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen odvolací soud (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, 7 tr. ř.). Dovolací soud není obecnou třetí instancí zaměřenou k přezkoumávání všech rozhodnutí soudů druhého stupně a není oprávněn přehodnocovat provedené důkazy, aniž by je mohl podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám provádět nebo opakovat (srov. omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. ř.).

V mimořádném opravném prostředku nejvyšší státní zástupkyně v podrobnostech vytýká, že předmětný skutek byl nesprávně právně posouzen, neboť v daném případě šlo o jednočinný souběh dvou trestných činů. Tato námitka uplatněný dovolací důvod obsahově naplňuje.

Jelikož Nejvyšší soud neshledal důvody pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroku napadeného usnesení, proti němuž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů, uvedených v dovolání, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející včetně právního posouzení skutku, jak je popsán ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, přičemž dospěl k následujícím závěrům.

Trestného činu řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d tr. zák. se dopustí ten, kdo řídí motorové vozidlo, ačkoliv není držitelem příslušného řidičského oprávnění podle zvláštního zákona.

Vzhledem k problematice jednočinného souběhu trestných činů maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. a řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d tr. zák., bylo dne 24. 10. 2007 přijato stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu, sp. zn. Tpjn 301/2007 (publikováno pod č. [2/2008](#) Sb. rozh. tr.), které uvádí:

„I. Osoba, která pozbyla řidičské oprávnění podle § 94a odst. 1 zák. č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, s ohledem na to, že jí byl soudem uložen trest nebo příslušným správním úřadem v řízení o přestupku uložena sankce zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel, nebo jí bylo řidičské oprávnění ze stejných důvodů odňato podle § 94 odst. 1 písm. c) uvedeného zákona, ve znění účinném do 30. 6. 2006, není držitelem řidičského oprávnění ve smyslu ustanovení § 180d tr. zák. o

trestném činu řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění.

II. Jestliže pachatel řídí motorové vozidlo, ačkoli není držitelem příslušného řidičského oprávnění podle zvláštního zákona (zák. č. [361/2000 Sb.](#), o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů), a to v době, kdy mu bylo řízení motorových vozidel zakázáno pravomocným rozsudkem nebo rozhodnutím příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností v přestupkovém řízení, zpravidla naplňuje znaky trestných činů řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d tr. zák. a maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. spáchaných v jednočinném souběhu.“

V odůvodnění svého stanoviska Nejvyšší soud mimo jiné konstatoval: „Ustanovení § 180d tr. zák. chrání bezpečnost silničního provozu proti ohrožení, které vyplývá z řízení motorových vozidel bez příslušného řidičského oprávnění a v konečném důsledku směřuje proti životu a zdraví lidí či proti majetku. Smyslem tohoto ustanovení je zabránit v řízení motorových vozidel osobám bez řidičského oprávnění, které osvědčuje jejich odbornou a faktickou způsobilost k řízení motorového vozidla. Je otázkou, zda je za takovou osobu možno považovat i toho, kdo řidičské oprávnění pozbyl ve smyslu § 94a odst. 1 zákona o silničním provozu dnem právní moci rozhodnutí, jímž mu byl soudem uložen trest nebo příslušným správním úřadem uložena sankce zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel, popř. toho, jemuž bylo řidičské oprávnění ze stejných důvodů odňato podle § 94 odst. 1 písm. c) uvedeného zákona ve znění účinném do 30. 6. 2006. Podle názoru Nejvyššího soudu je třeba tuto otázku zodpovědět kladně, a to z těchto důvodů:

Tento závěr má oporu v jazykovém výkladu citovaných ustanovení. Slovesa pozbyt, být odňato, ve svém obvyklém významu znamenají ztrátu něčeho (práva, věci apod.). Jestliže tedy uvedená ustanovení hovoří o pozbytí a odnětí řidičského oprávnění znamená to, že držitel řidičské oprávnění ztrácí, tedy přestává být jeho držitelem a stává se osobou bez řidičského oprávnění. Ustanovení § 100 až § 102 zákona o silničním provozu, která upravují vrácení řidičského oprávnění, pak hovoří o osobě, která pozbyla řidičské oprávnění nebo jí takové oprávnění bylo odňato, či žadateli o vrácení řidičského oprávnění, nikoli o držiteli řidičského oprávnění. Pro uvedené závěry vyplývající z jazykového výkladu svědčí také právní úprava, podle níž osoba, která se chce znovu stát držitelem řidičského oprávnění, musí o jeho vrácení požádat příslušný správní orgán, jenž o vrácení řidičského oprávnění rozhodne ve správním řízení. K žádosti musí být předloženy stanovené doklady, a pokud od právní moci rozsudku či rozhodnutí, jímž došlo k uložení trestu nebo sankce zákazu činnosti spočívajících v zákazu řízení motorových vozidel, uplynul víc než jeden rok, musí žadatel prokázat zdravotní a odbornou způsobilost k řízení motorových vozidel, přičemž doklad o odborné způsobilosti nesmí být starší než 60 dní (§ 102 zákona o silničním provozu). V případě, že by žadatel stanovené doklady nepředložil, příslušný správní orgán by musel zamítnout jeho žádost o vrácení řidičského oprávnění. Tato právní úprava odráží skutečnost, že u osoby, která po určitou dobu neřídí motorové vozidlo v důsledku zákazu výkonu této činnosti, může dojít ke snížení či ztrátě odborné, popř. i zdravotní způsobilosti, a je proto nutné její opětovné formální ověření.“

Nejvyšší soud proto ve stanovisku vyslovil nesouhlas „s argumentem, který se objevuje v některých rozhodnutích, že uložení trestu (resp. sankce) zákazu činnosti znamená pouze to, že osoba nesmí po stanovenou dobu vozidlo řídit, ale nepřestává být jeho držitelem, neboť oprávnění neztratila zcela, ale jen na určitou dobu...“. Současně dodal: „Pokud by byl akceptován názor, že pachatel – řidič se řízením motorového vozidla v době výkonu zákazu činnosti po pozbytí řidičského oprávnění dopouští pouze trestného činu podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. a nelze jej postihnout podle § 180d tr. zák., pak by po uplynutí doby trestu nebo sankce zákazu činnosti taková osoba nebyla pro řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění postižitelná prostředky trestního práva, ale šlo by jen o správní delikt, ačkoli by se mohlo jednat o osobu, která i přes dříve získané a pozbyté řidičské oprávnění jako řidič zjevně selhala, a bez provedení správní kontroly jejího přístupu k řidičskému oprávnění postupem podle § 102 zákona o silničním provozu by se jednalo o subjekt, který by mohl

být z hlediska bezpečnosti silničního provozu reálným rizikem.“ Nejvyšší soud rovněž uvedl: „...ustanovení § 94a o pozbytí řídicího oprávnění bylo do zákona o silničním provozu vloženo zákonem č. 411/2005 Sb. s účinností od 1. 7. 2006. Do této doby bylo uložení trestu, resp. sankce zákazu činnosti soudem nebo správním úřadem důvodem odnětí řídicího oprávnění příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností podle § 94 odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu ve znění účinném do 30. 6. 2006. Tento důvod pro odnětí řídicího oprávnění byl zrušen stejným zákonem v souvislosti s doplněním zákona o silničním provozu ustanovením § 94a o pozbytí řídicího oprávnění.“

Trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. se dopustí ten, kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného státního orgánu tím, že vykonává činnost, která mu byla zakázána.

Ve stručnosti lze připomenout, že zakázat výkon určité činnosti lze buď rozhodnutím soudu uložením trestu zákazu činnosti podle § 49 odst. 1, 2 tr. zák., anebo rozhodnutím státního orgánu ve správním řízení, např. uložením sankce zákazu činnosti v přestupkovém řízení. Smyslem ustanovení § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. je zajistit, aby osoby nevykonávaly činnost, jejíž výkon jim byl rozhodnutím státního orgánu zakázán. Objektem tohoto trestného činu je zájem na řádném výkonu rozhodnutí státních orgánů.

Z popsanych skutečností je zřejmé, že jednání pachatele, který řídí motorové vozidlo, ačkoli nemá řídicí oprávnění proto, že je nikdy nenabyl, nebo je pozbyl z důvodu uložení trestu zákazu činnosti některým ze dvou výše uvedených způsobů, směřuje vůči dvěma rozdílným objektům a naplňuje objektivní znaky skutkových podstat jak trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák., tak trestného činu řízení motorového vozidla bez řídicího oprávnění podle § 180d tr. zák.

Ve výše zmíněném stanovisku Nejvyšší soud též uvedl: „Každý trestněprávně relevantní skutek musí být postižen podle všech v úvahu přicházejících ustanovení trestního práva hmotného. Jednočinný souběh je však vyloučen, jestliže mezi v úvahu přicházejícími skutkovými podstatami je vztah speciality či subsidiarity, kdy speciální ustanovení má přednost před obecným a primární před subsidiárním. U obou těchto vztahů platí, že jde o vztah skutkových podstat chránících tyž objekt. Přitom speciální je taková skutková podstata, která v sobě obsahuje kromě skutkové podstaty obecné ještě něco navíc, tedy právě ono speciální. Subsidiární skutková podstata se uplatní jen v případě, že se neužije skutková podstata primární, jejím účelem je doplnění ochrany poskytované skutkovou podstatou primární. Mezi ustanoveními § 171 odst. 1 písm. c) a § 180d tr. zák. však takovéto vztahy nelze dovodit. Rozdílnost chráněných objektů, a tím i zcela odlišný účel obou skutkových podstat, naopak vyžaduje kvalifikovat předmětné jednání jako jednočinný souběh obou trestných činů. Tato právní kvalifikace rovněž lépe vystihuje společenskou nebezpečnost jednání pachatele. Velmi často se může jednat o osobu, která pozbyla řídicího oprávnění právě proto, že jako řidič zjevně selhala a mohla být z hlediska bezpečnosti silničního provozu reálným rizikem.“

Dále Nejvyšší soud zdůraznil: „Závěr o naplnění skutkových podstat obou trestných činů řízení motorového vozidla bez řídicího oprávnění podle § 180d tr. zák. a maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. a jejich postih jako trestných činů spáchaných v jednočinném souběhu tak vyjadřuje skutečnost, že pachatel, který řídí motorové vozidlo, ačkoliv není držitelem řídicího oprávnění v důsledku pravomocného uložení trestu či sankce zákazu činnosti, nejenže nerespektuje rozhodnutí státního orgánu, ale současně může představovat hrozbu pro bezpečnost silničního provozu, a tím i pro životy a zdraví lidí a majetek.“ Současně podtrhl: „Jestliže tedy zákonodárce vyjádřil doplněním trestního zákona o ustanovení § 180d o trestném činu řízení motorového vozidla bez řídicího oprávnění, že takové jednání považuje za natolik společensky nebezpečné, že je před ním třeba společnost chránit trestním zákonem, je nezbytné, aby orgány

činné v trestním řízení realizovaly tuto ochranu důsledně v souladu s jeho záměrem. Výjimky jsou možné jen ve zvláštních případech, kdy s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti posuzovaného činu (nikoliv s ohledem na poměr mezi příslušnými skutkovými podstatami) je jednočinný souběh vyloučen z důvodů tzv. faktické konzumpce.“

Protože obviněnému T. S. „...byl rozhodnutím odboru dopravy Magistrátu města Jihlavy ze dne 12. února 2007, č. j. OD/06/18720, které nabylo právní moci téhož dne, uložen mimo jiné zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 6 měsíců a pozbyl tak do 25. května 2007 řidičské oprávnění...“, jak se konstatuje v tzv. skutkové větě výroku o vině v rozsudku prvostupňového soudu, tak je s poukazem na výše rozvedené skutečnosti a právní úvahy zjevné, že v době spáchání předmětného skutku dne 26. 4. 2007, kdy řídil osobní automobil zn. Ford Escord ze Ž. do P., a poté v P., nebyl držitelem řidičského oprávnění ve smyslu znění § 180d tr. zák. Proto měl být Okresním soudem v Jihlavě uznán vinným trestnými činy řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d tr. zák. a maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. spáchaných v jednočinném souběhu, neboť řídil motorové vozidlo, ačkoliv nebyl držitelem příslušného řidičského oprávnění podle zvláštního zákona a mařil výkon rozhodnutí soudu tím, že vykonával činnost, která mu byla zakázána. Z hlediska posouzení stupně společenské nebezpečnosti spáchaného skutku nelze pominout, že obviněný, jinak trestně bezúhonná osoba, již měl určité problémy s dodržováním povinností řidiče, jak je zřejmé ze záznamů o řešení přestupků v evidenční kartě řidiče (č. l. 18 trestního spisu), což vzal v úvahu i soud prvního stupně (viz str. 2 odůvodnění rozsudku).

Vzhledem k popsaným skutečnostem Nejvyšší soud shledal, že dovolání bylo podáno důvodně, neboť zmíněný nedostatek v právním posouzení skutku, byť byl vytýkán v odvolání, nebyl v odvolacím řízení napraven. Proto podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. a za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř. (dovolání podala nejvyšší státní zástupkyně v neprospěch obviněného) zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 12. 2007, sp. zn. 8 To 394/2007, a rozsudek Okresního soudu v Jihlavě ze dne 3. 9. 2007, sp. zn. 1 T 102/2007. Současně zrušil další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Dále podle § 265l odst. 1 tr. ř. Okresnímu soudu v Jihlavě přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)